

Muudatused tervishoiuvaldkonnas

Tervisekassa peab kohanema kriisi olemusega, ent ka kriisi ajal jäävad tema ülesanded samaks¹, tehes kõik endast oleneva tervishoiu kättesaadavuse tagamiseks.

Tervishoiu valdkonna eest vastutav minister võib ressursside kasutamiseks ja piirangute proportsionaalseks seadmiseks otsustada, millises mahus ja missuguste eranditega Tervisekassa oma püsivaid kriisiülesandeid täidab.

Kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse (KORKS) eelnõuga võetakse kasutusele termin „tervishoiu toimepidevust ohustav olukord“.

Eelnõuga antakse valdkonna eest vastutavale ministrile võimalus määrata konkreetse loeteluga **tervishoiuteenuse osutajad, kes täidavad püsivaid kriisiülesandeid**, kuid ei kuulu elutähtsa teenuse osutajate hulka. Seejuures on võimalik täpsustada kriisiülesannete sisu ja mahtu ning püsiva kriisiülesande täitmise ja selleks valmistumise nõudeid.

Tervishoiu toimepidevust ohustav olukord

Tervishoiu toimepidevust ohustava olukorra otsustamise eesmärk on vältida olukorra eskaleerumist kriisiks ja pakkuda inimestele parimat võimalikku tervishoiukorraldust ja vajalikku meditsiinilist abi.

Kriisireguleerimise meetmed ja ülesanded loovad võimaluse anda otsesed, kuid proportsionaalsed korraldused tervishoiuteenuse osutajatele, et tervise valdkonnas saaks teha vajalikke ümberkorraldusi.

Tervishoiu toimepidevust ohustava olukorra **otsustab Terviseamet**.

¹ Tervisekassa ülesanne on rahastada ja hoida sellega toimimas tervishoiusüsteemi ning tagada ka ravikindlustushüvitiste võimaldamine, tervishoiuteenuste eest tasumine, vaktsiinikahjude hüvitamine ning tervishoiuteenuste korraldamisega seotud teiste ülesannete täitmine vastavalt ravikindlustuse seadusele, ravimiseadusele, tervishoiuteenuste korraldamise seadusele ja muudele õigusaktidele ning Tervisekassa eelarves ettenähtud kuludele.

Tegevusloa taotlemise ja andmise erandid

Juhul kui kriisi ajal on tervishoiuteenust vaja osutada muus tegevuskohas kui kehtivas tegevusloas märgitud, saab Terviseametilt taotleda tähtajalise tegevusloa teises asukohas tegutsemiseks.

KORKS eelnõu näeb ette, et tegevusloale võib seada kriisiolukorra ajaks tähtaja. Tähtajaline tegevusloa tohib kehtida kuni üks aasta. Juhul kui kriisiolukord kestab kauem kui üks aasta, saab Terviseamet anda välja uue tähtajalise tegevusloa kuni üheks aastaks.

Kriisiolukorra ajaks antud tähtajalise tegevusloa puhul ei kehti kindlustuskohustuse nõue tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seaduse tähenduses.

Kui tervishoiuteenust ei ole võimalik erakorralise ja sõjaseisukorra ajal kehtivas tegevusloas märgitud tegevuskohas jätkata ning Terviseametil ei ole võimalik anda ka tähtajalist tegevusloa, on **erandina** lubatud tegutseda **tegevusloata**. Sellisel juhul on tervishoiuteenuse osutaja kohustatud teavitama Terviseametit ja tegevust võib jätkata **üksnes siis**, kui Terviseamet on selleks nõusoleku andnud.

Ravimitega seotud muudatused

Elanikkonnale vajalike ravimite olemasolu tagamiseks käsitatakse eelnõu kohaselt edaspidi **ravimite hulgi- ja jaemüüki elutähtsa teenusena** ning AS Eesti Varude Keskuse juurde on loodud elanikkonna ravimivaru. Haiglate ja kiirabi toimepidevuse tagamiseks jääb eraldi riigi tervishoiuvaru, mis asub vahetult haiglates ja mida saab võtta kiirelt kasutusele.

Paljude inimeste elu ja tervist vahetult ohustavas olukorras, sh loodusõnnetuse, katastroofi, nakkushaiguse epideemia, tervishoiu toimepidevust ohustavas olukorras või kriisiolukorras võib Raviamet ajutiselt lubada **erandeid ravimi väljakirjutamise nõuetest**. See on tarvilik olukordades, kus tekivad tõrked retseptikeskuse töös ja/või nõuetekohaste retseptiplankidega varustatuses.

Ühtlasi on edaspidi oluline kirjeldada inimeste elu ja tervist vahetult ohustavas olukorras aktsepteeritavaid miinimumnõudeid retseptiplankidele.

Tervishoiu rahastamine riigieelarvest

Muutmaks kriisireguleerimise protsessi paindlikumaks võib eriolukorra, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorraga seotud hüvitisi ja teenuste eest tasumist rakendada kuni vajaduse äralangemiseni, kuid mitte kauem kui 90 kalendripäeva pärast nende olukordade lõppemist.

Eeltingimused, mis peavad olema täidetud tervishoiu toimepidevust ohustava olukorra üle otsustamiseks:

Terviseamet lähtub olukorra üle otsustamisel ohuhinnangust ja muust asjassepuutuvast teabest;

olukord nõuab lahenduseks mitme asutuse või isiku tegevuse ühtsust ning koordineeritust, tavapärasest erinevat juhtimiskorraldust või tavapärasest oluliselt rohkemate isikute ja vahendite kasutamist;

olukord võib põhjustada või põhjustab tõsiseid häireid elutähtsa teenuse osutaja (kiirabi, haiglavõrgu kavas nimetatud haigla, loetelus nimetatud perearstiabi) toimepidevuses või ohustab paljude inimeste elu ja tervist;

Vabariigi Valitsus ei ole kohaldanud kriisiolukorra meetmeid, piiranguid ega nõudeid.

Kui Terviseamet on otsustanud, et tegemist on tervishoiu toimepidevust ohustava olukorraga, siis tuleb nii sellest **olukorrast kui ka selle lõpetamisest teavitada** valdkonna eest vastutavat ministrit ning teisi asjassepuutuvaid asutusi ja isikuid. Terviseametil on kohustus olukorra põhjustanud asjaolusid järjepidevalt hinnata ning nende äralangemisel tuleb tervishoiu toimepidevust ohustav olukord ja sellega kaasnevad meetmed, nõuded ja piirangud tervishoiuteenuse osutajatele lõpetada.

Kriisimeetmed saavad eelnõu kohaselt kehtida kõigile tervishoiuteenuse osutajatele (varem kehtisid eelkõige kiirabile, statsionaarse eriarstiabi ja perearstiabi osutajatele). Nende meetmete rakendamine kõikidele tervishoiuteenuse osutajatele suurendab tervishoiusüsteemi kerksust ja vastupanuvõimet.